

PhDr. Miloslav Macela
ředitel odboru rodiny a dávkových systémů

V Praze dne 21. října 2011
Č. j. 2011/78920 -214

**Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí
k dodržování hygienických požadavků na zařízení pro děti vyžadující
okamžitou pomoc**

Ministerstvo práce a sociálních věcí po projednání s Ministerstvem zdravotnictví vydává následující stanovisko k dodržování hygienických požadavků na zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc provozovaná podle § 42 a násl. zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 359/1999 Sb.“):

Ministerstvo práce a sociálních věcí, krajské úřady a krajské hygienické stanice jako příslušné orgány ochrany veřejného zdraví se v posledním období zabývají případy, kdy je snahou zřídit nové zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“) nebo tzv. detašované pracoviště již existujícího zařízení v bytech nebo v rodinných domech. V souladu s § 49 odst. 2 písm. d) zákona č. 359/1999 Sb. **je jednou ze základních podmínek pro zřízení nového ZDVOP nebo jeho detašovaného pracoviště zajištění odpovídajících hygienických podmínek pro výkon sociálně-právní ochrany dětí.**

Hygienické požadavky na ZDVOP, pokud jde o prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid a nakládání s prádlem, jsou stanoveny v § 7 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a v podrobnostech ve vyhlášce č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, kterou vydalo Ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

V souvislosti se zmíněnými snahami o zřízení nových ZDVOP nebo jejich detašovaných pracovišť v bytech a rodinných domech byl ze strany příslušných krajských úřadů a krajských hygienických stanic uplatňován odlišný přístup při posuzování a uplatňování stanovených hygienických požadavků. Některé krajské hygienické stanice odmítaly v těchto případech vydávat jakékoliv posudky s argumentem, že jejich působnost se nevztahuje na obytné prostory a že pro obytné prostory nejsou stanoveny žádné hygienické požadavky, a proto nelze tyto prostory z hlediska splnění hygienických požadavků posuzovat. Objevila se i doporučení, aby žadatel o vydání posudku nechal provést rekolaudaci bytu na jiný typ prostoru s tím, že po této rekolaudaci bude možné posudek ze strany krajské hygienické stanice vydat. Jiné hygienické stanice naopak důsledně vztahovaly i na obytné prostory hygienické požadavky stanovené na ZDVOP vyhláškou č. 410/2005 Sb. a v důsledku toho vydávaly mnohdy negativní posudky, neboť především v samostatných bytech nelze některým stanoveným hygienickým požadavkům vyhovět, zejména ohledně plochy nezastavěného pozemku, ubytovací plochy ložnice, zřízení čajové kuchyňky, odděleného skladu čistého a použitého prádla apod. Byly zaznamenány rovněž případy, ve kterých krajská hygienická stanice na prostory domu nebo rodinného domu zpracovala nikoliv posudek, ale pouze vyjádření, ve kterém neaplikovala hygienické požadavky na zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle vyhlášky č. 410/2005 Sb. a vyjadřovala se ke splnění obecných technických požadavků na výstavbu, které jsou pro byty a obytné místnosti stanoveny vyhláškou č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

Vzhledem k popsaným zkušenostem vydalo Ministerstvo zdravotnictví dne 14. 9. 2011 **stanovisko za účelem sjednocení postupu krajských hygienických stanic při posuzování hygienických požadavků na ZDVOP**, které je přílohou tohoto stanoviska. Ve stanovisku Ministerstva zdravotnictví je jednoznačně vymezeno, že krajské hygienické stanice vydávají **závazné souhlasné či nesouhlasné stanovisko ke splnění hygienických požadavků na ZDVOP, které jsou zakotveny ve vyhlášce č. 410/2005 Sb., a to pro účely rozhodnutí krajského úřadu o žádosti o vydání pověření ke zřízení a provozování ZDVOP.**

Krajské hygienické stanice již naopak **nejsou příslušné k vydávání posudků o splnění hygienických požadavků ve vztahu k novým ZDVOP a k novým detašovaným pracovištím ZDVOP**, které jsou návazně zřizovány až po vydání pověření krajského úřadu ke zřízení a provozování ZDVOP a jejichž zřízení je zřizovatel povinen toliko oznámit příslušnému krajskému úřadu podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 359/1999 Sb.

V případě nově zřizovaných ZDVOP a jejich detašovaných pracovišť, které jsou zřizovány na základě dříve vydaného pověření, proto musí na prvním místě krajský úřad, kterému bylo zřízení nového ZDVOP nebo detašovaného pracoviště oznámeno, **zhodnotit v rámci kontroly výkonu sociálně-právní ochrany dětí pověřenými osobami podle § 49 odst. 10 zákona č. 359/1999 Sb.**, zda jsou v nově zřízeném ZDVOP nebo detašovaném pracovišti dodrženy základní hygienické požadavky podle vyhlášky č. 410/2005 Sb. Tuto kontrolu může vedle krajského úřadu příslušného podle sídla nebo místa trvalého pobytu zřizovatele ZDVOP provádět rovněž krajský úřad, v jehož obvodu se ZDVOP nebo jeho detašované pracoviště nachází. Podstatné je, že **krajské hygienické stanice vykonávají státní zdravotní dozor** podle § 82 odst. 2 písm. b) a § 84 zákona o ochraně veřejného zdraví nad dodržováním stanovených hygienických požadavků **ve všech ZDVOP a jejich detašovaných pracovištích, to znamená i ve vztahu k novým ZDVOP a detašovaným pracovištím zřízeným na základě dříve vydaného pověření.** Z toho vyplývá, že pokud by krajský úřad v rámci kontroly výkonu sociálně-právní ochrany pověřenou osobou pojal důvodné podezření nebo pochybnost o tom, že v nově zřízeném ZDVOP nebo jeho detašovaném pracovišti nejsou stanovené hygienické požadavky dodržovány, musí se krajský úřad obrátit na příslušnou krajskou hygienickou stanici s podnětem na provedení kontroly splnění stanovených hygienických požadavků.

Zjistí-li krajská hygienická stanice při výkonu státního zdravotního dozoru porušení stanovených hygienických požadavků v některém ZDVOP nebo jeho detašovaném pracovišti, je oprávněna za nesplnění nebo porušení povinností stanovených zákonem o ochraně veřejného zdraví a prováděcími předpisy uložit pokutu až do výše 2 000 000,- Kč v souladu s § 92 a násl. zákona o ochraně veřejného zdraví.

Je-li krajským úřadem a krajskou hygienickou stanicí zjištěno závažné nebo soustavné porušování stanovených hygienických požadavků v některém ZDVOP nebo jeho detašovaném pracovišti, může z tohoto důvodu přistoupit rovněž krajský úřad k uložení pokuty pověřené osobě za přestupek nebo správní delikt podle § 59b odst. 1 písm. c) nebo § 59g odst. 1 písm. c) zákona č. 359/1999 Sb., za něž lze uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

Pro potřeby rozhodování krajských úřadů o vydání pověření ke zřízení a provozování ZDVOP a k provádění kontroly výkonu sociálně-právní ochrany dětí pověřenými osobami je možné ohledně hygienických požadavků na ZDVOP provést následující shrnutí:

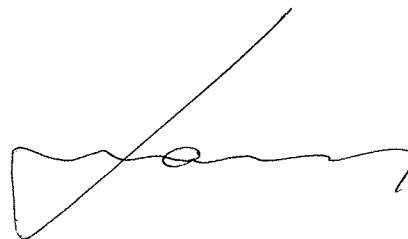
Všechna ZDVOP a jejich detašovaná pracoviště musí splňovat hygienické požadavky vyplývající ze zákona o ochraně veřejného zdraví a z prováděcí vyhlášky č. 410/2005 Sb., bez ohledu na skutečnost, zda tato zařízení mají být provozována v bytech nebo rodinných domech anebo v budovách, které jsou přímo určeny k provozování ubytovacího zařízení pro děti. Zákon č. 359/1999 sice nezakazuje, aby ZDVOP bylo zřízeno a provozováno i v bytě nebo v rodinném domě, avšak z hlediska splnění hygienických požadavků nejsou pro tyto případy připuštěny žádné výjimky a je třeba trvat na splnění stanovených hygienických požadavků v plném rozsahu, což může v důsledku znamenat vyloučení možnosti provozovat ZDVOP nebo jeho detašované pracoviště v konkrétním bytě nebo v rodinném domě z důvodu nesplnění všech zákonných podmínek upravených v zákoně č. 359/1999 Sb. Na nezbytnost splnění hygienických požadavků nemá žádný vliv skutečnost, zda je daný prostor stavebně zkolaudován jako byt nebo jiný prostor, a stejně tak nelze splnění hygienických požadavků na zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc suplovat splněním obecných technických požadavků na stavby.

Ve správním řízení o vydání pověření ke zřízení a provozování ZDVOP je krajský úřad ve věci splnění či nesplnění stanovených hygienických požadavků vázán stanoviskem příslušné krajské hygienické stanice v souladu s § 149 správního řádu. V případě pochybností o splnění stanovených hygienických požadavků na ZDVOP v rámci následné kontroly výkonu sociálně-právní ochrany dětí pověřenou osobou podle § 49

odst. 10 zákona č. 359/1999 Sb. může krajský úřad požádat o konzultaci Ministerstvo práce a sociálních věcí jako svůj nadřízený ústřední správní orgán, do jehož působnosti náleží zákonná úprava podmínek pro zřízení a provozování ZDVOP v zákoně č. 359/1999 Sb., a které je rovněž spolugestorem vyhlášky č. 410/2005 Sb. Účelem této konzultace bude zejména posouzení, zda je v daném konkrétním případě žádoucí a odůvodněné požádat krajskou hygienickou stanici o provedení kontroly ZDVOP nebo jeho detašovaného pracoviště v rámci výkonu státního zdravotního dozoru.

Do budoucna by měla být problematika posuzování hygienických požadavků na ZDVOP vyřešena systémově novelizací zákona č. 359/1999 Sb., která založí povinnost vydání nového pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí pro zřízení každého nového zařízení sociálně-právní ochrany dětí nebo jeho detašovaného pracoviště.

Příloha:

Stanovisko Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 9. 2011

Na vědomí:

vedoucím odborů sociálních věcí krajských úřadů a řediteli Magistrátu hl. města Prahy